

HARİTA SEKTÖRÜNDE BİR BİLİŞİM KOMİSYONU KURULMASININ ZORUNLULUĞU ÜZERİNE

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK

0. GİRİŞ

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu'nun, kurulmasında sayısız yararlar gördüğü Bilişim Komisyonu'nun oluşumuna ve işleyişine ilişkin toplantı, çağrılı olan 70 dolayında meslektaştan 18 tanesinin katılımıyla 9.02.1991 günü yapıldı. 3.5 saat süren toplantı sonunda, toplantı sonuçlarının derlenip- toplanarak hazırlanacak bir metin temelinde yeni bir toplantı yapılması ve toplantıda somut bir sonuca ulaşma yolu aranması kararı alındı.

Metin, 30.04.1991 tarihinde Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

Bu metin doğrultusunda, meslektaşlar bir kez daha toplantıya çağırılmıştı. Yapılan tartışmalar sonunda, komisyonun kuruluşu için somut görüşler oluşmadı.

Bu tartışmaların sonuçlarını böylesi bir çalışmaya dönüştürmek ve meslektaşların değerlendirmesine sunmak yararlı olacaktır.

Bu çalışma bu amaçla hazırlandı.

1. KOMİSYONUN OLUŞUM GEREKÇELERİ

Tartışmalarda sözü edilen anlamda bir komisyonun kurulmasının yararı, tüm katılanlarca dile getirildi. Katılanlar, komisyonun kurulma gerekçeleri olarak şunları belirttiler:

- o Bilimsel-teknolojik gelişmelerin yarattığı olanaklar, sektörün yeniden yapılandırılması konusunu gündeme getirmiştir. Bu çağdaş gelişme, sektörün geleceğini belirleyecektir. Bu nedenle sektörün kurumlarının yapılarındaki gerekli yenileşme modellerini zaman yitirmeden tanımlamak ve bunların gerçekleşmesi için sektörel bilinç yaratmak gerekmektedir.
- o Verilerin saptanması, işlenmesi ve sunulması ile depolanması süreci için standartların belirlenmesi gerekmektedir. Bu konu başlı başına bir gerekçe oluşturmaktadır.
- o Çağdaş gelişmelerin ortaya çıkardığı bir kavramlaşma süreci yaşanmaktadır.

Bu alanda da bir dağınıklık göze çarpmaktadır. Aynı konuda aynı dili konuşma gereği kendisini dayatmaktadır.

- o Bu süreçte genel eğilimleri tanımlama ve gelişmelere yön verme zorunluluğu doğmaktadır. Kendiliğinden ya da denetimsiz gelişen süreç için bugünden önlemler alınmazsa, gelecekte daha ciddi ve daha zor çözülecek sorunlarla karşılaşılacaktır.
- o Bu alanda yapılacak çalışmalarla, sektördeki dağınıklığın giderilmesi önlemlerinin alınması da olanaklı olabilecektir.
- o Komisyonun kurulması durumunda yapılacak çalışmalarla, icra organlarından heran gelebilecek istemler karşısında hazırlıksız yakalanılmamış olacaktır.
- o Ülke koşullarıyla uyumlu yazılımlar üretilmesi ve ülke koşullarıyla uyumlu seçim ölçütlerinin tanımlanması için ilkeler belirlenebilecektir.

2. TARTIŞMALARDAKİ EĞİLİMLER VE ÖN PLANA ÇIKAN KONULAR

- o Tartışmalarda, komisyonun temel amaçları konusunda farklı düşünceler ortaya çıktı. Bilişimin, kavram olarak geniş kapsamına az değinildi. Ve tartışmalar giderek bilgi sistemlerinde yoğunlaştı.
- o Oysa bilişim, bilgi sistemlerini de içeren, ama bunun öncesine ve sonrasına yönelik süreçleri de kapsayan bir kavram. En genel biçimde, "elektronik veri işleme donatılarının ve bunların kullanım ilkelerinin öğretisi" olarak tanımlanan bilişimden bir süreci anlamak gerekiyor.
- o Türk Dil Kurumu'nca 1981 yılında yayımlanan Bilişim Terimleri Sözlüğü'nde bilişim (enformatik, informatik, informatique, informatics) şöyle tanımlanıyor: insanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin, özellikle elektronik makineler aracılığıyla, düzenli ve ussal biçiminde işlenmesi bilimi. Bilgi olgusunu, bilgi saklama, erişim dizgeleri, bilginin işlenmesi, aktarılması ve kullanılması yöntemlerini, toplum ve insanlık yararı gözeterek inceleyen uygulamalı bilim dalı. Disiplinlerarası özellik taşıyan bir öğretim ve hizmet kesimi olan bilişim, bilgisayar da içeride olmak üzere, bilişim ve bilgi erişim dizgelerinde kullanılan türlü araçların tasarlanması, geliştirilmesi ve üretilmesiyle ilgili konuları da kapsar. Bundan başka her türlü endüstri üretiminin özdevimli olarak düzenlenmesine ilişkin teknikleri kapsayan özdevim alanına giren birçok konu da, geniş anlamda, bilişim kapsamı içerisinde yer alır.
- o Bilişimin bu tanımdaki geniş anlamından yola çıkan Yönetim Kurulu, arzide verilerin saptanmasından, sonuçların depolanmasına, sunulmasına ve

güncel tutulmasına kadarki süreçler boyunca elektronik veri saptama ve işlemenin olanaklarından yararlanılması, bunun ilkelerinin standartlarının konulması, kavramların ve genel eğilimlerin tanımlanması, çağdaş teknoloji kullanımının yaratılacak bilinç temelinde yaygınlaştırılması, bu alandaki dağınıklığın zaman yitirilmeden giderilmesi konularında çalışmalar yapacak bir komisyonun ya da kurulun kurulmasının ne kadar gerekli olduğunu bir kez daha saptamış bulunmaktadır.

- o Ancak komisyonun düşünülmesinde bütünü gözden kaçırarak, olayı yalnızca bilgi sistemleri ya da yalnızca bilgisayar ve/veya elektronik aletlerin kullanımı olarak görme tehlikesinin de büyük olduğu ortaya çıkmıştır.
- o Öte yandan bilgisayarlardan yararlanmanın yalnızca teknik bir işlem olmadığı, bunun düşünülmesi gereken çok farklı yanlarının bulunduğu bilinmektedir. Tüm bunlar, üzerinde düşünülmesi ve bilgilendirilmesi gereken konulardır.
- o Genel olarak komisyonun kurulması yönünden değerlendirmeler yapılmış, ancak bazı kaygılar da dile getirilmiştir.

3. BİLİŞİM KOMİSYONUNUN AĞIRLIK NOKTALARI

- o Değerlendirmelerden, kurulacak bir Bilişim Komisyonunun olası çalışma alanlarının şunlar olabileceği ortaya çıkmıştır:
  - . Kavramlaşma ve dil birliği sağlama
  - . Teknolojik anlamda seçim ölçütlerini ortaya koyma
  - . Teknolojik gelişimin genel eğilimlerini düzenli olarak izleme ve tanımlama
  - . Verilerin yapılandırılması
  - . Verilerin saptanması-işlenmesi ve sunulması süreçlerinin standartlarını saptama
  - . Bilgisayar destekli uygulamaların aşamaları için raporlar hazırlama
  - . Bilişim konusunda sektör üyelerini sürekli bilgilendirme
  - . Bilgisayar destekli uygulamalar konusunda sektördeki dağınıklığı gidermek için gerekli önlemleri tanımlama.
  - . Bilişimin sektörün yeniden yapılanmasına ve iş üretim süreçlerine etkisinin araştırılması
  - . Ülke koşulları ile uyumlu yazılımların üretilmesi için ilkelerin belirlenmesi
  - . Giderek bilgisayarlarla etkileşimin psikolojik sorunlarının incelenmesi
  - . Arazi bilgi sistemlerinin kurulması sorunları
- o Çalışma alanlarında yapılacak bir öncelik sıralaması, buna göre oluşturulacak bir çalışma takvimi sorunların sistematik biçimde ele alınmasını olanaklı kılabilir.

4. ARAZİ BİLGİ SİSTEMLERİNE İLGI

- o Tartışmaların giderek arazi bilgi sistemlerine (ABS) kayması, konuya duyulan ilgiyi ortaya koymuştur. Ancak bu ilginin biraz dağınık olduğu da hemen göze çarpmaktadır.
- o ABS konusunun sektörde daha gerçekçi biçimde değerlendirilmesi gereği vardır. Konu artık öykü yanıyla değil, “gerçekleşememe sorunları” yanıyla irdelenmelidir.

4.1. Konunun Ele Alınışı

- o Bilgi teknolojisinin geliştiği, verinin ve bilginin artık meta olduğu bir dünya ortamında yaşıyoruz. Bu nedenlerle artık şu sorulara açık yanıtlar verilmesi gerekmektedir:
  - . Harita sektörü hangi verileri üretiyor?
  - . Bu verileri kimler kullanıyor?
  - . Bizden başka ne tür veri üretimi bekleniyor?
  - . Başka hangi sektörler veri üretebiliriz?
  - . Hangi verileri ne duyarlılıkla üretmeliyiz?
- o Yani bilgi sisteminin kurulmasına girişilmeden önce, açıklığa kavuşması gereken sorular, yapılması gereken tercihler var. Bilgi sistemi ile ilgili hedefler konulurken uluslararası alanı gözlemek nasıl önemli ise, ülke koşullarında “olabiliri” koymak da o kadar önemlidir. Bu noktalarda gerçekçi ve nesnel olunması zorunluluğu kendisini göstermektedir. İçinde bulunduğumuz sektör gerçeğini, sorunların boyutlarını göz ardı edemeyiz.
- o Düşünsel ve felsefi altyapısı tanımlanmadan olaya tepeden, donanım ve yazılım alımıyla başlamak başka ciddi sorunları, kaynak kayıplarını doğurabilir.
- o Bu ön hazırlıkların olgunlaştırılmasından sonradır ki, bilgi sisteminin organizasyonu, donanım ve yazılım tasarımları gündeme gelir.

4.2. Kavramlaşma

- o Mekana ilişkin bilgi sistemleri konusunda, başlarda uluslararası alanda da gözlenen, ancak son yıllarda oldukça belirginleşmenin göze çarptığı kavramlar konusunda ülkemizde dağınıklık sürmektedir. Yazında ve tartışmalarda göze çarpan kavramlardan bazıları şunlar:
  - . Arazi Bilgi Sistemi
  - . Toprak Bilgi Sistemi
  - . Taşınmaz Bilgi Sistemi
  - . Coğrafi Bilgi Sistemi
  - . Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS)

- . Topoğrafik Bilgi Sistemi
  - . Parsel Bazında Arazi Bilgi Sistemi
  - . Kadastro Bilgi Sistemi
  - . Kent Bilgi Sistemi
- o Bu çokluk karşısında, hangi bilgi sisteminden ne anlaşılması gerektiği konusunda bir görüş birliğinin varlığı ise söylenemiyor. O zaman dil birliği harcanarak çabalar özel bir önem kazanıyor.

4.3. Bilgilerin Kullanımı

- o Bilgi sistemlerinde üretilecek bilgilerde standartlaşma da bir başka ciddi sorunu oluşturuyor. Her ne kadar yasalar ve yönetmelikler varsa da, bunu bilgisayar kullanımlarının yaygınlaşmasına koşul olarak geliştirme ve genel kabul gören, yorumsuz uygulama süreçlerine dönüştürme zorunluluğu var. Çünkü bilgi sistemleri, en üst düzey standartlaşma örnekleridir.
- o Öte yandan amacı ve yararlılığı tanımlanmamış bilgilerin üretilmesi sürüyor. Bilgi üretiminde, eski alışkanlıkların da mutlaka gözden geçirilmesi gerekiyor. Bilginin neden üretildiğinin belirlenmesi gerekiyor.
- o Bilgi üretiminin yanısıra, bilgilerin kullanılması konusunda da sorunlar var. Gizlilik, bilgilerin korunması gibi kavramlar, gelişmelerin düzeyine uygun tanımlara ve açıklıklara kavuşabilmiş değil.

4.4. Bilgi Sistemi Bilinci

- o Sorun, büyük oranda, bazı kavramlardaki bilgi yetersizliklerinden kaynaklanmaktadır. Sistem kavramı, bilgi kavramı, bilgisayar ve bilgi işlem kavramları, organizasyon kavramları yetkince kavranmadan bilgi sistemlerine girivermek olası ve doğru görülüyor.
- o Öte yandan bilgi sistemleri konusu, bazı kaygılar ya da dönemsel baskılarla yaklaşılması gereken konular değil. Bu konuya teknokrat yönü ağır basan yaklaşımlar gerekli ve zorunlu.
- o Öyle olunca da, olaya daha soğukkanlı ve uzun erimli olarak bakmak, bu bakışı da mutlaka bilimsel bir temele oturtmak gerekli.
- o Bunlar yapılırken, tasarımcıların dışında, kullanıcılar düzeyinde bir bilinçlenme programı da kaçınılmaz olmaktadır. Eğitim veren kurumların ders programlarında buna dönük değişiklikler, kurumlarda okul sonrası ve kurum içi eğitim programlarıyla destekli olarak yürütülmelidir. Ama tüm programlar da birbiriyle ilintisiz değil, bütünsellik içinde tasarlanmak ve uygulanmak zorundadır.
- o Tüm bu tartışmaların içinde, özellikle üniversite düzeyinde eğitim programlarında köklü değişim olanakları da gözden geçirilmelidir.

- o Eğer konu sektör tabanına mal edilemezse, konuyu sahiplenme ve tasarıları yaşama geçirme konularında ciddi darboğazların oluşması kaçınılmaz olacaktır.

4.5. Donanım - Yazılım Sorunları

- o Donanım konusunda dışa bağımlılığın kırılması olasılığı yoktur. İşletim sistemlerinde son yıllarda belirginleşen isimlere uygun donatılarla bilgi sistemleri kurulacaktır.
- o Yazılımlar konusunda ise durum biraz farklı görülmektedir. Bu alanda mutlak dışa bağımlılık diye bir kaygının olmaması gerekmektedir. Tüm alt-yapı yetmezliklerine karşın, sektörümüzde de iyi yazılımcılar ortaya çıktığı görülmektedir. Bu nedenle, kural olarak kuruma (dolayısıyla gereksinmeye) bağımlı, donanımdan bağımsız yazılımların üretilmesi ortamları için uğraş verilmelidir.
- o Sektörde oluşan bu potansiyelleri, bilgisayar uzmanlarıyla yan yana getirerek, ulusal koşullarımıza uygun yazılım üretimleri gerçekleştirilmelidir. Yazılımın bir üretim alanı olarak kurumsallaşması, geleceğin eğilimi olarak görülmektedir.

4.6. Örgütlenme

- o Kurumsal anlamda, ABS nasıl örgütlenecektir? Bu sorunun tek bir yanıtı yok. Bu konuda bir tek model önerebilmek de olanaksız.
- o Örgütlenmeyi hangi bazda yakalamak gerekiyor?
  - . Ülke
  - . Bölge
  - . Büyükkent
  - . Kent
  - . İlçe
  - . Mahalle
- o Ama hemen bir kuralı anımsamak gerek: Bigi sistemlerinde her bilgi, ait olduğu yerde yönetilmelidir. Bu kural, bilgi sistemleri konusunda merkezi-liği dışlayan bir kuraldır.
- o Bunun yanı sıra, bilgi sistemlerinin hangi kurumun bünyede kurulacağı konusu da ülkemiz açısından değerlendirilmesi gereken bir konudur. Yani arazi bilgi sistemleri
  - . Kadastro kurumu bünyesinde mi?
  - . Belediyeler bünyesinde mi ?
  - . Harita Genel Komutanlığı bünyesinde mi?

kurulacaktır. Yoksa bu sistemler özel sektör eliyle mi kurulacaklardır? Bu

konuya da, soğukkanlı biçimde karar vermek gerekir. Yani sistemin sahibi, ya da sahipleri kimler olacak? Belki de en tehlikelisi sistemin sahip“LER”inin oluşması:

- o Bu konuda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün merkezi girişimleri olayın özüyle bağdaştırmak pek olanaklı değildir. Başarısızlık nedenlerinden biri de bu olsa gerektir.
- o Belki de bu sistemleri, geleceğin olası tek örgütlenme biçimleri olarak belediyelerde kurmak daha doğrudur.
- o Ya da bu iş, kurulacak eşgüdüm organları aracılığıyla gerçekleşecekse, bunun da tanımlanması gerekmektedir.

4.7. Sorun Alanları

- o Güçlü olmak, güçlü öngörüler yapmaktan geçer. Bu nedenle, bilgi sistemi tartışmaları sırasında, gelecekte bizi bekleyen olası sorun alanlarını da saptamak gerekiyor.
  - . Ülke koordinat sistemiyle ilgili sorunlar
  - . Ölçü verilerinin ABS'ne dönük saptanması sorunları
  - . Geometrik verilerin saptanması sorunları
  - . Bellek sorunları
  - . Bilgilerin sunulması sorunları
  - . Standart arabirim sorunları
  - . Standart semboloji sorunları
  - . Arşivleme sorunları
  - . Bilgilerin yaşatılması sorunu
  - . Tüzel Sorunlar
  - . Veri bankaları sorunu

v.d.

5. HARİTACILIKTA KABUK DEĞİŞİMİNİN ZORUNLULUĞU

- o Günümüzde ulaşılan noktada, harita sektörü olarak da 2 kavram üzerinde yeniden düşünmek gerekiyor:
  - . Verimlilik
  - . Etkililik
- o Verimli olabilmek için daha üretken olmak gerekiyor. Bunun için, bugüne kadar uygulanagelen, alışılmış üretim süreçlerini gözden geçirme zorunluluğu var. Üretim sürecinin yalnızca bir aşamasını değil, bir bütün olarak süreci yenilemek, günün koşullarına uygun duruma getirmek gerek.
- o Etkili olmak için ise, verilerin uygulama alanlarını genişletmek gerekiyor. Eğer ürettiğimiz ürünleri daha fazla kullanılabiliyorsak, mesleğimizin top-

lum üzerinde daha etkili olmasını sağlayabiliriz. Yani üreticilerle kullanıcılar arası ilişkinin gözden geçirilmesi gerekiyor. Bunun bir boyutu olarak da toplumda harita ve harita bilgilerinin kullanımından bir gerekliliğin ve alışkanlığın yaratılması gerekiyor.

- o Bu noktada, sektör olarak ürünlerimizi pazarlama, ama bunun önkoşulu olarak da, pazarlanabilir ürünler üretme konusu gündeme gelecektir. Bugün harita pazarını yeniden tanımlamaya her zamankinden daha çok gerek var. Bu tanımlamayla birlikte, pazarda etkili olmak ve bu etkiyi yaymak için harita sektörü olarak, daha nitelikli ürünler üretilmesine yönelik önlemleri bugünlerden almak gerekiyor.
- o Ürün kalitesi konusunda artık bir standardı yakalamış durumdayız: harita bilgileri sayısal olmak zorundadırlar.
- o Aslında sayısal harita konusunda herkes bir şeyler yapıyor. Ama bu konuyu daha sistematik, daha örgütlü, daha zorunlu duruma getirmek gerekiyor. Ve bunu ülke genelinde, ödünsüz uygulanan bir yöneme dönüştürmek gerekiyor.
- o Zaten çağdaş teknolojiler ve teknolojik gelişmeler, böylesi bir yönelimi kaçınılmaz kılmaktadır. Bu gelişmelerin geleceğimizi bugünden daha çok etkileyeceği görülüyor. Bilimsel-teknolojik gelişmelerle bütünleşmeksizin gelecekte var olmanın kolay olmayacağı da görülüyor.
- o Öte yandan ABS'ne sayısal haritalardan geçilecek. Kadastro haritalarının sayısal olarak var olması bir önkoşul. Ve bugün ülkemizde ABS'nin kurulmasının önündeki en büyük engellerden biri, sayısal haritaların üretilmemesi. Sözel verilerle bütünleme sonradan gelmektedir.
- o Bir yanda bilgi sistemleri kurma niyetleri, girişimleri, yatırımları var; bir başka yanda geleneksel çalışmalar sürüyor; sayısal üretilen haritalar var; bir başka yanda veri mezarlıkları dönemi başlamış; kurumlararası eşgüdüm, hem bilgi sistemleri konusunda hem diğer hizmet alanlarında son derece zayıf; öte yandan sektör olarak bu konuya hazırlık derecemiz ve gerçekleştirme konusundaki gizli güçlerimiz konusunda kesine yakın yargılarda bulunma olanağı yok ve birçok iş gelecekte bir bilgi sistemi hiç kurulmayacakmış gibi yürüyor.
- o Böyle bir tablo içinde bilgi sistemlerini bir sektör sorunu, sektörün geleceğinin belirleyecek bir sorun olarak yakalama zorunluluğu var.
- o Gelecekte güçlü olmak, onun temellerinin bugünden atılabilmesine bağlı. Bunun için de bugünlerden sektör olarak bazı ciddi değerlendiremeleri yapmak, nesnel saptamalarda bulunmak ve sonuçta bugünün

- . Eğitim
- . Örgütlenme
- . Uzman elemanlar
- . Tüzel altlıklar
- . Teknoloji
- . Düşünce ve bilinç

alanlarındaki tıkaçıcılarını ortaya koyup gerekli önlemleri almak gerekiyor. Eğer bu yapılamazsa, yarın bazı şeyler için geç olabilir.

- o Kendi içinde güçlü olmayan hiçbir sistem, hiçbir örgüt kendi dışına karşı güçlü olamaz. Ve bir güce dönüşmemiş hiçbir yapı da, komşu ve çevre disiplinlerle rahat ilişkiler kuramaz. Oysa günümüzde birçok faaliyet disiplinlerarası çalışmayla başarılabilir. Sektör olarak bizi ilgilendiren disiplinlerarası alanı da tanımlamak ve bu alana yönelik bir şeyler de yapmak zorundayız.
- o Bugün harita sektörü, bir kabuk değişimi noktasındadır. Bu, sektör içi dinamikten kaynaklanan bir zorunluluk değil, sektör dışı gelişmelerin ortaya koyduğu bir gerçektir. Değişme konusunda sektör içinde göze çarpan isteksizlik, yenilenmeye karşı oluşan direnmeler, alışılmışın aşılması konusundaki gecikmeler geleceğimizi belirleme girişim gücümüzü elimizden kaçırmamıza neden olabilir.
- o Sektör, onu oluşturan tüm kurumlar çağdaş bir yapılanmanın büyüteci altına yatırılmalı, sektörde sivilleşmeden demokratikleşmeye kadar birçok konuda sektör içi bilinç yaratılmalı, önyargılar ve kaygılar yerini anlayışa ve çağın gereklerini kabule bırakmalıdır.
- o Ancak bunlar başarılırsa üretken-verimli ve etkili bir sektör olunabilir.
- o Tüm bu değerlendirmelerde, geleceğimizi belirleyecek etkenleri nesnel olarak tanımlamak ve ondan sonra da gereğini yapmak gerekir. Bilişim Komisyonu kurma girişimi ancak bu bağlamda gerçek anlamını bulabilir.

6. KOMİSYONUN KURULUŞU VE ÇALIŞMA İLKELERİ

6.1. Komisyonunun Kurulması

- o Bilişim Komisyonu kurulması konusunda Yönetim Kurulu'nda oluşan atmosfer, ancak demokratik bir biçimde gerçeğe dönüşebilirdi. Bunun kararını yönetim kurulunun işi olarak görme yerine, kararı ilgili meslektaşların katıldığı bir ortamda verme daha doğru olurdu. Bu amaçla 70 çağrılı bir toplantı yapılmıştır.
- o Komisyonun oluşumunda gönüllülük ilkesi temel bir ilkedir. İstekli olmayan işte başarılı olunamayacağı bir gerçektir.

- o Komisyonun oluşumu konusunda ilgili kurumların katılacağı toplantı önerileri de yapılmıştır.
- o Başta komisyonun bir üst kurul biçiminde kurulması, sonra bunun altında çalışma gruplarının oluşturulması önerisi dile getirilmiştir.
- o Böylesi bir komisyonun gereksizliği tartışması yapılmamış, ancak kuruluş ve işleyiş konularında karamsarlıklar söylenmiştir.

6.2. Komisyonun Çalışması İlkeleri

- o Komisyonun bir durum saptaması yapmasının yararlı olacağı özellikle vurgulanmıştır. Bu amaçla
  - . Bilgi üreten kurumların belirlenmesi
  - . Bilgi kullanan kurumların belirlenmesi
  - . Üniversitelerdeki anabilim dallarının bilgi tanımlarının belirlenmesi
  - . Uygulayıcıların tanımlanan bilgileri kullanma oranlarının ve yeni bilgi gereksinmelerinin belirlenmesi önerisi yapılmıştır.
- o Durum saptamasının anket yoluyla yapılmasının yararlı olacağı belirtilmiştir.
- o Durum saptamasının ardından, komisyonun konuları ayrıntılı ele alacak bir program yapmasının yararlı olacağı vurgulanmıştır. Buradaki ayrıntı, herşeyin ele alınması anlamında bir ayrıntı değildir.
- o Çünkü komisyon ve Oda, bu konularda karar organı değildirler.
- o Komisyonun amacı, konuya ilişkin genel dinamikleri yakalama ve sistemleştirmedir.
- o Komisyonun yaptığı çalışmaları periyodik raporlara dönüştürmesi amaçlanmalıdır. Bu raporların ana taslaklarının tüm meslektaşların katkısına açık tutulması ve kesinleşen raporların yayımlanması hedeflerden bir diğeri olmalıdır.
- o Komisyon, sektörün kabul edeceği bir genele ulaşmayı ereklémelidir. Kurumlara açılım verecek bir görüşün oluşturulmasını hedef olarak koymalıdır.
- o Komisyon ana hedefi sektör tabanı olarak görse de, bilişimi başta yöneticilere kabul ettirme konusunda da en az bunun kadar uğraş vermek zorundadır.

7. ODANIN KATKILARI

- o Bu girişimler, Oda'nın mesleğimizde elektronikten ve bilgisayarlardan yararlanma konularında var olma nedeninin gerektirdiği çabalar olarak görülmemelidir. Yoksa, örn. Oda'nın bir ABS donanımı ve yazılımı yaratma gibi bir niyeti olmamalıdır.

- o Komisyonun kurulacağı yapı da tartışılabilir. Bu yapı Oda'mı olmalıdır? Oda ise merkez mi, şube mi olmalıdır? Yoksa Oda dışı bir yapı mı olmalıdır?
- o Oda dışı yapılanmada, komisyon değil kurul düşüncesi gündeme gelebilir. Belki Bakanlıklar Arası Harita işlerini Koordinasyon Kurulu türü bir yapılanma değerlendirilebilir.
- o Oda'nın komisyona katkısı, toparlayıcılık, organizatörlük, iletişim, düşüncelerin yayılması, kurumlararası eşgüdüm konularında olabilir.
- o Komisyonun kurulması durumunda, bunun işleyişince profesyonelliği gerçekleştirme gereği vardır. Bu anlamda komisyonun profesyonelce çalışması için gerekli kararların da alınması gerekecektir. Oda'nın komisyon çalışmalarına parasal katkı sağlaması konusunda da değişik kaygılar dile getirilmiştir.
- o Eğer komisyon Oda çatısı altında kurulacaksa, faaliyetlerinde komisyonun ve Oda'nın yalnız kalmaması için de çabalanmalıdır. Bu noktada sektörü oluşturan kurumların Oda'ya katkılarını değerlendirmek gerekecektir.
- o Oda, var oluş nedenine uygun olarak, böylesi önem taşıyan bir konuya ilgisiz kalamayacağı gibi, ilgileniyor görüntüsü ardında edilgen de kalmaz. Bu nedenle konuyla ilgili sektör içi inançları ve birikimleri güçlendirme mücadelesi ağırlık kazanacaktır.

8. SOMUTLAMANNIN ZORUNLULUĞU

- o Sayılan tüm konu ve sorunlarda bir adım atabilmek için somutlama gereksinimi var. Ne, Nasıl, Kiminle, Ne Zaman yapılabilir? Bu sorulara açık ve inandırıcı yanıtlar verilmesi gerekiyor.
- o Komisyon kurulabilir. Bu bir somutlama örneğidir.
- o Oda'nın konuyla ilgili bir seminer, sempozyum organize etmesi istenebilir. Ondan sonra karar verilmesi dile getirilebilir. Bu da bir somutlama örneğidir.
- o Sonuçta, konuyla ilgili olarak harcanan çabaları, bunların yollarını açıkça tartışmak, olabilir öneriler çerçevesinde de yola koyulmak kaçınılmaz bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

9. SONUÇ

- o Sözü edilen alanda, sektörümüzde bir dağınıklığın olduğu bir gerçek. Bir "denetim" ve toplama "noktası" da tanımlanmamış. Ama buna gereksinim de var. Herkesin bir standart merkezi olması doğru değil.

- o Bu konuda Oda'nın toparlayıcı olması daha olabilir görünüyor. Olaya bir noktadan başlanmasında yarar var. En azından bu konularda çalışan meslektaşlarla ve ilgililerle (ki bunlar da bellidir) değerlendirme toplantıları yapmak ve bir "Bilişim Platformu" yaratmak iyi olacaktır.
- o Bu sorunu gündemde tutmak, bu dileği vurgulamaktı amaç...

BİLDİRİNİN TARTIŞMASI

OTURUM BAŞKANI- Sayın Köktürk, ilk soruyu izninizle ben sorayım. bilişimle ilgili bir komisyon gerekliliğinden söz ediyorsunuz. Yanlış hatırlamıyorsam, geçen kongrede, Odanın kongresinde bir yönetmelik yahut yönerge kabul edildi. Bu yönetmelik ya da yönerge FİG komisyonlarına paralel 14 tane galiba, komisyon oluşturmasını öngörüyordu. Tabii, Yönetim Kurulu kendine açıklayabileceği birtakım gerekçelerle henüz o komisyonları oluşturmadı. Acaba o komisyonlar oluşturulabilirse, bu sizin bilişimle ilgili komisyon gerekliliği de ortadan kalkar mı yahut onunla birlikte düşünebilir miyiz?

EROL KÖKTÜRK- Tabii, tabii. Yani, benim buradaki önerim de o FİG tarafından hatta onun editörü olan ağabeyimiz de burada; FİG tarafından önerilen ya da bizim de örnek aldığımız o modelin içinde de düşünülebilir böylesine bir Bilişim Komisyonu. Ben konunun diğer kısımlarına değinemediğim için Sayın Başkan sordu; o zaman, Sayın Başkanın sorusu üzerine biraz daha yürüeyebiliriz, şimdi zamanı aşabiliriz; çünkü, kendileri bu olanağı sağladılar bana. Aslında, böylesine bir komisyonun mutlaka Oda bünyesinde kurulmasının, daha doğrusu Odanın koordinatörlüğünde kurulmasının doğru olacağını düşünüyorum. Diğer ülkelerdeki oluşumlar, bu konudaki oluşumlar izlendiğinde de zaten böylesine bir durum söz konusu. Bir kurumun, Oda dışındaki bir kurumun bünyesinde kurulmasının bu komisyona katılımı kısıtlayabileceğini düşünüyorum. Çünkü, sektörümüzün bugün en üst düzeyde örgütlenmiş olan kurumu Harita Kadastro Mühendisleri Odasıdır, Oda bütün sektörü temsil etme noktasındadır bu aşamada, tek tek kurumlar sektörümüzü ancak etkinlik gösterdikleri alanlarda temsil edebilirler. Oysa Odanın böylesine yaygın bir sorumluluğu söz konusudur. Dolayısıyla, benim düşüncem böylesine bir komisyonun Ankara'da ve Odamızın merkezinde kurulması doğrudur.